

Χαίρε, ω φιλότατη Συρία!

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΑΡΧΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

Παράλληλες εκδηλώσεις που συμπληρώνουν και προεκτείνουν την Έκθεση *Χαίρε, ω φιλότατη Συρία! Πολιτιστικό οδοιπορικό σε έναν κόσμο οριστικά χαμένο, με τον φωτογραφικό φακό του Θεόφιλου Προδρόμου*, η οποία παρουσιάζεται στο Πολιτιστικό Κέντρο Θεσσαλονίκης, Βίλα Καπαντζή (7 Φεβρουαρίου – 19 Απριλίου 2015)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

Οργανωτές
ΜΙΕΤ, ΑΠΑΝ, ΜΒΠ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΒΙΛΑ ΚΑΠΑΝΤΖΗ • Λεωφ. Βασιλίσσης Όλγας 108
ταχ.δνση: Τ.Θ. 50742, 540 14 Θεσσαλονίκης 22
τηλ. 2310 295170 • 2310 295171 • φαξ 2310 295276
mieth2@otenet.gr
www.miet.gr • www.miettsimiski11.blogspot.com

Α Ρ Χ Ε Ι Ο
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ

E-mail: info@apan.gr

Web site: www.apan.gr

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Το Συνοπτικό Πρόγραμμα των Διαλέξεων

Φεβρουάριος – Απρίλιος 2015

12/2

Μαριάννα Κορομηλά, Ιστορική Γεωγραφία της Μέσης Ανατολής. Πέμπτη βράδυ 12/2 (ώρα 19:15-21:00) στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ. Η διάλεξη θα επαναληφθεί το βράδυ της Πέμπτης 26/3 στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

15/2

Αναστάσιος Τάντσης, Χριστιανική Αρχαιολογία στη Συρία. Κυριακή απόγευμα 15/2 (ώρα 16.00-18.00) στον χώρο της Έκθεσης στη Βίλα Καπαντζή. Η διάλεξη θα επαναληφθεί το βράδυ της Πέμπτης 12/3 στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ

18/2

Καδιώ Κολύμβα, πρώτη διάλεξη: Οι θεοί της προϊστορικής Ουγκαρίτ και της Παλμύρας. Τετάρτη βράδυ 18/2 (ώρα 19:15-21:00) στη Βίλα Καπαντζή

19/2

Επανάληψη της πρώτης διάλεξης. Το βράδυ της Πέμπτης 19/2 (ώρα 19:15-21:00) στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ

25/2

Γιώτα Ασημακοπούλου-Ατζακά, Τα ψηφιδωτά δάπεδα της Συρίας. Τετάρτη βράδυ 25/2 (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

1/3

Καδιώ Κολύμβα, δεύτερη διάλεξη: Από τη Ντούρα Ευρωπό της πολυθεΐας έως το χριστιανικό Καλαάτ Σαμάν, γενέτειρα του Στυλιτισμού. Κυριακή απόγευμα 1/3 (ώρα 16.00-18.00) στη Βίλα Καπαντζή

4/3

Επανάληψη της δεύτερης διάλεξης. Το βράδυ της Τετάρτης 4/3 (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

11/3

Άννα Μπαλλιάν, Η μετάβαση από την Ύστερη Αρχαιότητα στην Ισλαμική εποχή, Συρία 7ος-9ος αιώνας. Τετάρτη βράδυ 11/3, (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

12/3

Αναστάσιος Τάντσης, επανάληψη της διάλεξης: Χριστιανική Αρχαιολογία στη Συρία. Το βράδυ της Πέμπτης 12/3 (ώρα 19:15-21:00) στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ

18/3

Garth Fowden, Ο Αριστοτέλης, ο Αβικέννας και ο Δαρβίνος στη Συρία. Τετάρτη βράδυ 18/3 (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

26/3

Μαριάννα Κορομηλά, επανάληψη της διάλεξης: Ιστορική Γεωγραφία της Μέσης Ανατολής. Το βράδυ της Πέμπτης 26/3 (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

1/4

Κώστας Καραμαλής, Από την «πόλι» στη «μεντίνα»: μετασχηματισμοί και συνέχειες στις ιστορικές πόλεις της ευρύτερης Συρίας. Τετάρτη βράδυ 1/4 (ώρα 19:15-21:00) στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού

2/4

Επανάληψη της διάλεξης. Την Πέμπτη 2/4 (ώρα 19:15-21:00) στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ

16/4

Γιάννης Μαυρίκος. Η Α΄ Σταυροφορία και ο σχηματισμός των λατινικών βασιλείων στη Μέση Ανατολή. Το βράδυ της Πέμπτης 16/4 (ώρα 19:15-21:00) στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ

19/4

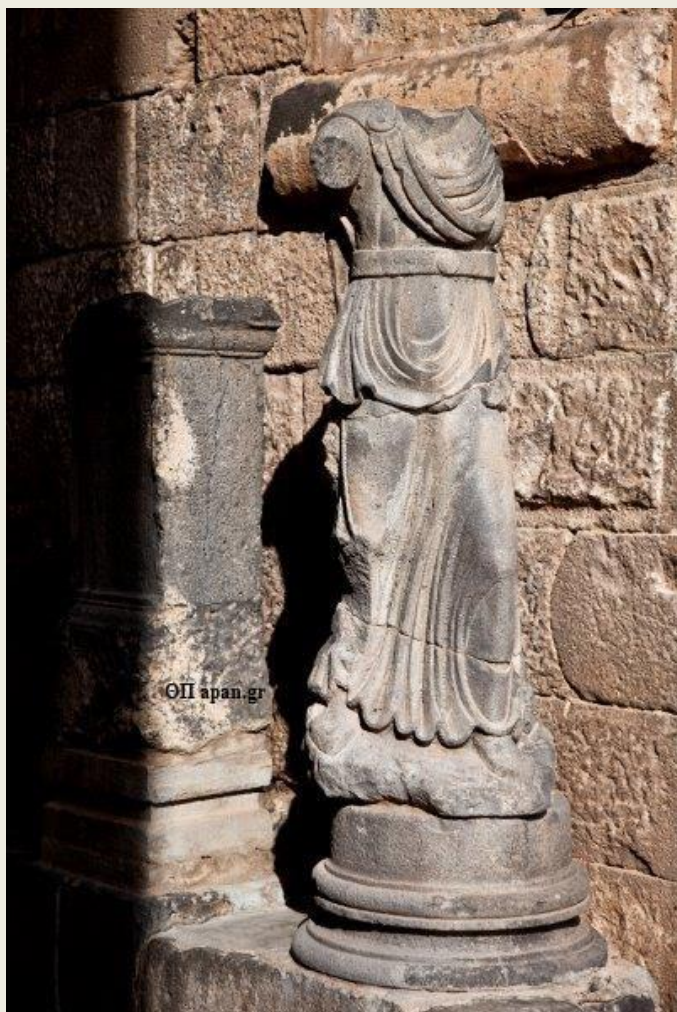
Επανάληψη της διάλεξης. Το απόγευμα της Κυριακής 19/4 (ώρα 16.00-18.00) στη Βίλα Καπαντζή.

Και λήξη της Έκθεσης «Χαίρε, ω φιλότατη Συρία! Πολιτιστικό οδοιπορικό σε έναν κόσμο οριστικά χαμένον» με φωτογραφίες του Θεόφιλου Προδρόμου.

**ΜΙΕΤ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Βίλα Καπαντζή, Βασιλίσσης Όλγας 108
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ του ΜΙΕΤ, Τσιμισκή 11
ΜΟΥΣΕΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, Λεωφόρος Στρατού 2
ΑΠΑΝ www.apan.gr**

Ακολουθεί το πρόγραμμα αναλυτικά

Για τις ξεναγήσεις και τα σεμινάρια θα βρείτε πληροφορίες στο τέλος

Βόστρα / Μπόζρα (ΝΔ Συρία)

ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ιστορική Γεωγραφία της Μέσης Ανατολής

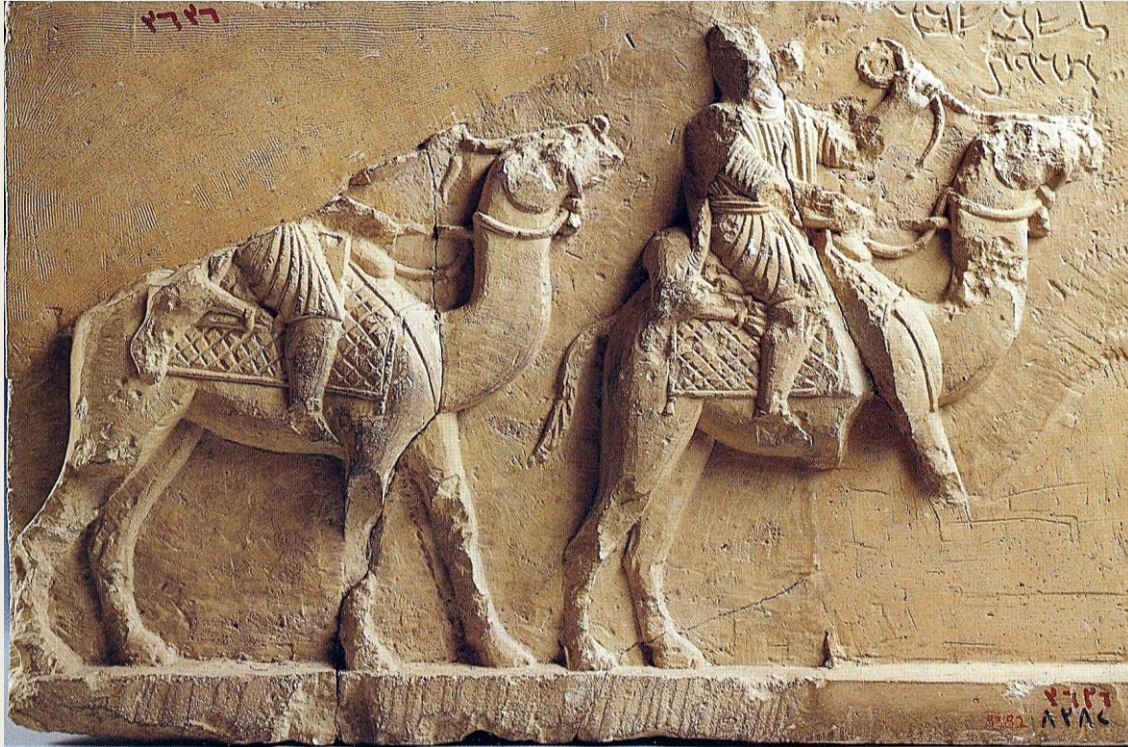
Από τις κιλίκιες Πύλες της Συρίας έως τη Λωρίδα της Γάζας στην είσοδο του Σινά και τον κόλπο της Άκαμπα στην Ερυθρά Θάλασσα κι από τα παράλια της Μεσογείου και τα φοινικικά λιμάνια έως τον Ευφράτη και τη Μεσοποταμία

Ομιλήτρια η ιστορικός Μαριάννα Κορομηλά, υπεύθυνη του Αρχείου της Πολιτιστικής Εταιρείας Πανόραμα

Μέρος του οικοσυστήματος του άγονου ασιατικού τόξου, με έντονες γεωμορφολογικές διαφοροποιήσεις που διαμόρφωσαν την ανθρωπογενή φυσιογνωμία της κάθε περιοχής, η «Μέση Ανατολή», σύμφωνα με τον βρετανικό γεωπολιτικό όρο, εξακολουθεί να κυριαρχείται από τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητές της και τη στρατηγική της θέση στον παγκόσμιο χάρτη –που, για άλλη μια φορά, ξαναγράφεται ερήμην.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Πέμπτη 12/2/2015, ώρα 19:15-21:00
ΧΩΡΟΣ: Στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ (Τσιμισκή 11)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της διάλεξης: Πέμπτη 26/3/2015, ώρα 19:15-21:00.
ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη»
(Λεωφόρος Στρατού 2)

Παλμυρινοί αγωγιάτες με τις στολισμένες καμήλες τους, 2ος μ.Χ. αι. Μουσείο Παλμύρας
Από το αραβικό κάστρο της Απάμειας οι δυο γυναίκες κουβεβτιάζουν με θέα τον ποταμό Ορόντη
και τη σελευκιδική μεγαλούπολη

Χριστιανική Αρχαιολογία στη Συρία: από τους περιηγητές ως τον 21ο αιώνα

Ομιλητής ο Αναστάσιος Τάντσης, λέκτορας Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ

Η Συρία αποτελεί περιοχή της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στην οποία η Χριστιανική Τέχνη και κυρίως η Αρχιτεκτονική άφησαν μια πλούσια παρακαταθήκη. Η μελέτη των καταλοίπων της εποχής αυτής, για χρόνια ενσωματωμένη στη γενική ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης και Αρχιτεκτονικής, αποκτά με όλο και μεγαλύτερη ευκρίνεια τη θέση της ως μια ιδιαίτερη περίπτωση στο πλαίσιο ενός γενικού φαινομένου: την ένταξη του Χριστιανισμού στην όψιμη ρωμαϊκή κοινωνία. Παραμένει όμως ένα πεδίο επιστημονικής έρευνας με πολλά ερωτηματικά ακόμη αναπάντητα, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί μια φρέσκια ματιά. Η διάλεξη θα εστιάσει στις εδραιωμένες αντιλήψεις για τη Χριστιανική Αρχιτεκτονική της Συρίας και τη διερεύνηση νέων ερωτημάτων που τίθενται από τη σύγχρονη έρευνα.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Κυριακή 15/2/2015, ώρα 16:00-18:00.

ΧΩΡΟΣ: Στον χώρο της έκθεσης στη Βίλα Καπαντζή (Βασιλίσσης Όλγας 108)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της διάλεξης: Πέμπτη 12/3/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ (Τσιμισκή 11)

Βόστρα / Μπόζρα, μέσα του 19ου αι. Τα ερείπια του μητροπολιτικού ναού των Βόστρων που χτίστηκε το 511-12 κι ήταν αφιερωμένος στους αγίους Σέργιο, Βάκχο και Λεόντιο. Νότια Συρία – σύνορα με τη σύγχρονη Ιορδανία.

Θεοί και λαοί της Συρίας, οι πόλεις, τα ιερά και οι ναοί

Η ιστορική Συρία, έχει κατοικηθεί από πλήθος ετερόκλητων πληθυσμών, σημιτικής, ασιατικής και ινδοευρωπαϊκής καταγωγής. Προϊστορικές και αρχαίες πόλεις, πολύβουες, κοσμοπολίτικες και ξακουστές, γεννούν και λατρεύουν θεούς και θεές. Τα πάμπολλα ιερά των θεών της Ανατολής βρίσκονται σκόρπια στην εύφορη και την ερημική γη της. Το θέμα θα αναπτυχθεί σε δύο διαλέξεις.

Ομιλήτρια η ερευνήτρια Καδιώ Κολύμβα

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΛΕΞΗ

Οι θεοί της προϊστορικής Ουγκαρίτ και της Παλμύρας

Η μεγαλύτερη λιμανούπολη της Μεσογείου στη 2η χιλιετία π.Χ., η Ουγκαρίτ (Ραζ-Σάμρα, στα βόρεια παράλια της Συρίας), επινόησε ένα σπουδαίο σύστημα σφηνοειδούς γραφής: το ουγκαριτικό αλφάβητο. Οι ανασκαφές του 1929 έφεραν στο φως εκατοντάδες πήλινες πινακίδες με αυτή τη γραφή, από τις οποίες αντλούμε πολλές πληροφορίες για την λατρεία των θεών της πόλης. Ύπατος των θεών είναι ο Ελ (θεός που ταυτίζεται με τον Γιαχβέ των Εβραίων). Η Ασερά, πιθανή σύζυγος του Ελ, είναι η θεά της γονιμότητας και πλαισιώνεται από άγρια ζώα και φίδια. Ο Μπάαλ, ο Βήλος των Ελλήνων, θεός της βροχής, της γονιμότητας και της ευφορίας, και η αδελφή του, η δυτικοσημιτική θεά Ανάτ-Μπααλάτ, είναι εξίσου σημαντικές θεότητες. Η θεά Ανάθ, η αγαπημένη του Μπάαλ, αλλά και η θεά Ασάρτη, που δύσκολα διακρίνεται από την Ασερά, ανήκουν κι αυτές στο πάνθεον. Όμως σε όλη την Κεντρική Μικρά Ασία, όπως και στη Βόρειο Συρία, κυριάρχησε η Μεγάλη Μητέρα, η ασιατική Kubaba (Κυβήβη-Κυβέλη), από τον 18ο έως τον 7ο π. Χ. αιώνα.

Σε ένα τελείως διαφορετικό τμήμα αυτού του κόσμου, στην καρδιά της συριακής ερήμου, προβάλλει η μαγευτική όαση με τα φοινικόδεντρα και τους ελαιώνες. Είναι η μεγάλη караβανούπολη Παλμύρα (Ταντμόρ), πρωτεύουσα για λίγα χρόνια της περιώνυμης βασίλισσας Ζηνοβίας. Το πελώριο Ιερό του Μπάαλ, τον οποίο λάτρεψαν και οι Πάρθοι, τα ιερά της φοινικικής θεάς Ασάρτης-Ιστάρ-Αστορέθ, το ελληνικό δωδεκάθεο των Σελευκιδών, η Ίσις, φερμένη από την Αίγυπτο στα ρωμαϊκά χρόνια, όλοι κι όλα συναντήθηκαν εδώ. Θεϊκά αδέρφια και θεϊκοί εραστές, άγριοι κι απάνθρωποι, όσο και τα φυσικά φαινόμενα που προσωποποιούνται μέσα τους, γεμάτοι πάθη, μίσση και ανταγωνισμούς, δημιουργούν λατρείες και σέρνουν το άρμα του κύκλου της ζωής και του θανάτου.

Θεοί που πεθαίνουν και οδηγούν ανθρώπους και γη σε απελπισία και θεοί που ανασταίνονται μόνο και μόνο για να επιστρέψουν όλα στην κανονική ζωή.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τετάρτη 18/2/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στον χώρο της έκθεσης στη Βίλα Καπαντζή (Βασιλίσσης Όλγας 108)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της πρώτης διάλεξης: Πέμπτη 19/2/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ (Τσιμισκή 11)

Τα ψηφιδωτά δάπεδα της Συρίας

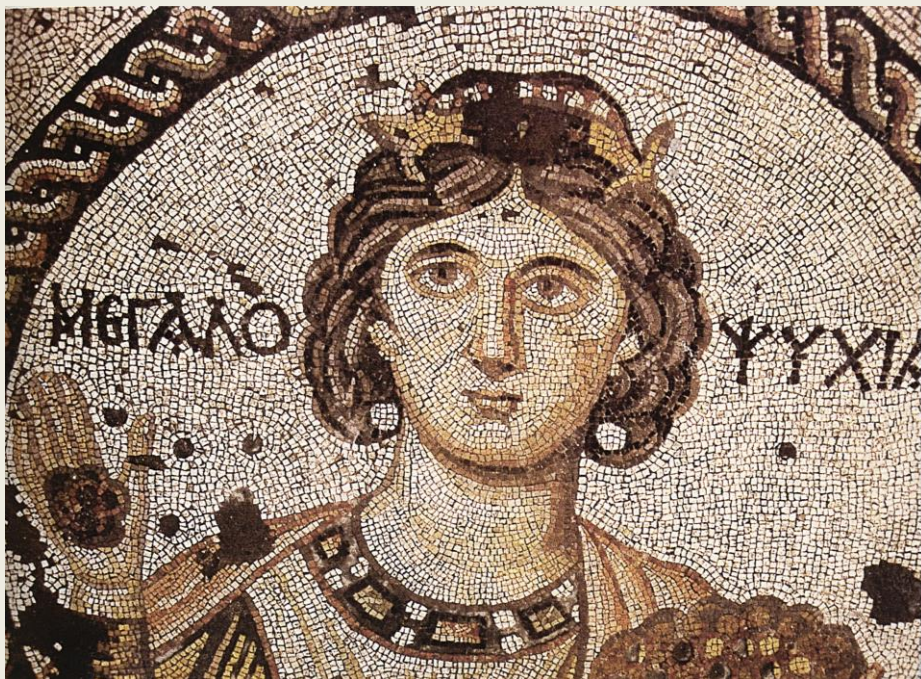
Ομιλήτρια η Γιώτα Ασημακοπούλου-Ατζακά, ομότιμη καθηγήτρια Αρχαιολογίας του ΑΠΘ, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών

Στο σύνολο των έργων που έχουν διασωθεί στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, τα ψηφιδωτά δάπεδα της Συρίας συμπεριλαμβάνονται στα υψηλότερα δείγματα αυτού του είδους διακόσμησης, τόσο από εικονογραφική όσο και από καλλιτεχνική άποψη.

Στην ομιλία θα γίνει προσπάθεια να δοθεί ένα γενικό και συνοπτικό σχήμα της τέχνης των αρχαίων συριακών ψηφιδωτών στη διάρκεια των αιώνων της ακμής τους. Αρχίζοντας από τη στροφή του 1ου προς τον 2ο αιώνα μ.Χ., θα παρουσιαστούν, με τη βοήθεια πλούσιου εποπτικού υλικού, τα σημαντικότερα έργα από την εποχή αυτή έως τα τέλη της Ύστερης Αρχαιότητας.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τετάρτη 25/2/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη» (Λεωφόρος Στρατού 2)

Ψηφιδωτό δάπεδο (λεπτομέρεια) του 5ου μ.Χ. αι. από έπαυλη στις εξοχές της Αντιόχειας. Αρχαιολογικό Μουσείο Χατάι

Θεοί και λαοί της Συρίας, οι πόλεις, τα ιερά και οι ναοί

ΔΕΥΤΕΡΗ ΔΙΑΛΕΞΗ

Από τη Ντούρα Ευρωπό της πολυθεϊας έως το χριστιανικό Καλαάτ Σαμάν, γενέτειρα του Στυλιτισμού, και τους εξισλαμισμένους απογόνους του προγονικού θεού των Αράβων, Δουσάρη

Ομιλήτρια η ερευνήτρια Καδιώ Κολύμβα

Η Ντούρα Ευρωπός, ποταμόσκαλα που ίδρυσε ο Σέλευκος Α΄ ο Νικάτωρ στη δυτική όχθη του Ευφράτη, προσθέτοντας στο αρχαίο σημιτικό τοπωνύμιο (Ντούρα) το όνομα της μακεδονικής γενέτειράς του (Ευρωπός), συγκέντρωσε επί έξι αιώνες έμπορους, ναυτικούς, καμηλιέρηδες και στρατιωτικές φρουρές που ανήκαν σε δεκάδες εθνοτικές και θρησκευτικές κοινότητες. Οι αρχαιολογικές ανασκαφές απέδωσαν στη θρησκευσιολογία και την ιστορία των λατρειών τόσα πολλά και διαφορετικά ιερά, ανάμεσα στα οποία μία Συναγωγή και τον αρχαιότερο χριστιανικό Οίκο με Βαπτιστήριο, ώστε η παρευφράτεια πολιτεία να μοιάζει με ζωντανό ευρετήριο.

Εκεί υπήρχε και το λατρευτικό σπήλαιο του πανάρχαιου Ιρανού θεού Μίθρα. Η λατρεία του είχε φτάσει νωρίς στην Άνω Μεσοποταμία, στη Βόρεια Συρία και στην Ανατολική Μικρά Ασία. Από κει τον παρέλαβαν οι Χετταίοι. Ο θεός διατήρησε τις βασικές του ιδιότητες, όταν η λατρεία του εξαπλώθηκε στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Κι όμως αυτή η λατρεία δεν είναι παρά η εξελληνισμένη ζωροαστρική εκδοχή των μεσογειακών μυστηρίων, βασισμένη σε προφορικές παραδόσεις και τελετουργίες.

Δυο αιώνες αργότερα, κι ενώ ο χριστιανισμός έχει γίνει η επίσημη κρατική θρησκεία, αναπτύσσονται στην Ανατολή οι διάφορες μορφές του ασκητισμού. Ανάμεσα στην Αντιόχεια και το Χαλέπι, ο Συμεών ο Στυλίτης, ύστερα από μερικά χρόνια αναχωρητικού βίου, ύψωσε έναν «στύλο» στην κορυφή ενός πετρόλοφου κι έζησε εκεί πάνω το υπόλοιπο της ζωής του, για να βρίσκεται πιο κοντά στον Θεό και να δημιουργήσει ένα νέο είδος Αναχώρησης, τον Στυλιτισμό.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Κυριακή 1/3/2015, ώρα 16:00-18:00

ΧΩΡΟΣ: Στον χώρο της έκθεσης στη Βίλα Καπαντζή, Βασιλίσσης Όλγας 108

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της δεύτερης διάλεξης: Τετάρτη 4/3/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη» (Λεωφόρος Στρατού 2)

Η μετάβαση από την Ύστερη Αρχαιότητα στην Ισλαμική εποχή, Συρία 7ος – 9ος αιώνας

Ομιλήτρια η ιστορικός της τέχνης Άννα Μπαλλιάν, Μουσείο Μπενάκη

Η μελέτη της τέχνης των δύο πρώτων ισλαμικών αιώνων πυροδοτήθηκε στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα με την ανακάλυψη και δημοσίευση μερικών εξαιρετικά σημαντικών μνημείων που, τότε όπως και τώρα, είχαν διατηρηθεί και διασωθεί, κάποια σχεδόν ανέπαφα. Πρόκειται για τον Τρούλο του Βράχου, το Τζαμί της Δαμασκού, το λουτρικό συγκρότημα της Qusayr Amra και την πρόσοψη του ανακτορικού κάστρου της Mshatta. Τα μνημεία αυτά βρίσκονται στην ευρύτερη Συρία, ή *Bilad al-Sham*, όπως ήταν γνωστή στον αραβόφωνο κόσμο. Στις αρχές του περασμένου αιώνα, όταν οι πρωτοπόροι ταξιδιώτες και μελετητές θέτουν τις βάσεις του νέου τότε κλάδου της ισλαμικής αρχαιολογίας και τέχνης, επικεντρώνονται σε αυτά τα πρώιμα ισλαμικά μνημεία, ουσιαστικά ανιχνεύοντας τη διαδικασία μεταστροφής και μετάβασης των επαρχιών της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας από την Ύστερη Αρχαιότητα στην Ισλαμική εποχή.

Θα επικεντρωθούμε κυρίως σε δύο ζητήματα που προσφέρουν ευρύ πεδίο ανάλυσης και ερμηνείας.

- Θα ανατρέξουμε στις κυρίαρχες τάσεις της έρευνας του 20ου αιώνα για την επικράτηση του Ισλάμ και τη γένεση της ισλαμικής τέχνης. Οι θεωρίες κυμαίνονται από τη καταστροφική εισβολή στην αόρατη κατάκτηση και από τη δουλική και αποτυχημένη απομίμηση της κλασικής τέχνης στη δοξολογία του πνεύματος της αραβικής ερήμου.

- Θα σταχυολογήσουμε εικόνες της ηγεμονικής ζωής και του υλικού πολιτισμού. Η ομαγιαδική τέχνη της Συρίας έχει αναλυθεί και ερμηνευτεί διεξοδικά με βάση τις πολλές και σαγηνευτικές σχέσεις και τους παραλληλισμούς με την τέχνη της Ύστερης Αρχαιότητας – του Βυζαντίου, του Σασανιδικού Ιράν και της προϊσλαμικής Αραβίας. Ωστόσο, εξίσου διαφωτιστικό είναι το φαινόμενο της συνέχειας της ομαγιαδικής τέχνης με την τέχνη της Βαγδάτης του 9ου αιώνα, διότι αποκαλύπτει ότι οι ασυνέχειες δεν είναι τόσο απόλυτες όσο νομίζαμε και όσο ήθελαν να μας κάνουν να πιστέψουμε οι διάδοχοι των Ομαγιαδών.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τετάρτη 11/3/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Στέφανος Δραγούμης»
(Λεωφόρος Στρατού 2)

Ο Αριστοτέλης, ο Αβικέννας και ο Δαρβίνος στη Συρία

**Ομιλητής ο Garth Fowden, καθηγητής στο Τμήμα Θρησκευσιολογίας του Καίμπριτζ
(Sultan Qaboos Professor of Abrahamic Faiths)**

Στον όγδοο αιώνα ο Αριστοτέλης άρχισε να μεταφράζεται στα αραβικά, κυρίως από Σύρους Χριστιανούς. Στον δέκατο τρίτο αιώνα τα έργα του Μουσουλμάνου στοχαστή Αβικέννα αποτέλεσαν τη βάση για τη χριστιανική φιλοσοφία του Συρορθόδοξου μητροπολίτη Γρηγορίου Μπαρ Εβραίος.

Οι ιδέες του Καρόλου Δαρβίνου κυκλοφόρησαν στον αραβικό κόσμο για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1870, χάρη στο ενδιαφέρον Σύρων Χριστιανών Προτεσταντών. Εξετάζεται ο διαχρονικός μεσολαβητικός ρόλος Χριστιανών διανοουμένων στη Συρία, σε διαδοχικές φιλοσοφικές «αναγεννήσεις» η μελέτη των οποίων μπορεί να έχει όφελος από μια πιο συγκριτική προσέγγιση.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τετάρτη 18/3/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη» (Λεωφόρος Στρατού 2)

Ο Αβικέννας σε εικονογραφημένο χειρόγραφο του 1271. Και ο δόκτωρ Μισάκα, ένας σπουδαίος Δαμασκηνός διανοούμενος του 19ου αι. από μεγάλη χριστιανική οικογένεια και επίτιμος πρόξενος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Οι περισσότερες ξένες δυνάμεις επέλεξαν επιφανή μέλη της χριστιανικής κοινότητας της οθωμανικής Συρίας για να αναλάβουν τα προξενεία τους στη Δαμασκό και το Χαλέπι. Οι «επαναστατικές» ιδέες της βιομηχανικής Δύσης κυκλοφορούσαν στα σαλόνια της συριακής ελίτ και τάραζαν το πνεύμα της παραδοσιακής άρχουσας τάξης.

Από την «πόλι» στη «μεντίνια»: μετασχηματισμοί και συνέχειες στις ιστορικές πόλεις της ευρύτερης Συρίας

Ομιλητής ο Κώστας Καραμαλής, αρχιτέκτονας

Οι χώρες της Εύφορης Ημισελήνου είναι ο τόπος όπου γεννήθηκε το μεγαλύτερο σε μέγεθος ανθρώπινο κατασκεύασμα: η πόλη. Το πολεοδομικό φαινόμενο σηματοδοτεί μια ριζική αλλαγή στον τρόπο διαβίωσης και συνεπάγεται μια σειρά από άλλες εξελίξεις στην οικονομία, στην πολιτική και στον πολιτισμό. Αλλά και η μορφή των πόλεων είναι μια αντανάκλαση των κοινωνιών που τις δημιουργούν και τις κατοικούν. Στην παρουσίαση θα εξεταστούν οι πανάρχαιες πόλεις της ιστορικής Συρίας σε σχέση με τους οικονομικούς, πολιτικούς και ιδεολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν την μορφολογία τους, ιδίως στην μετάβαση από την Ελληνιστική-Βυζαντινή στην Αραβική-Ισλαμική εποχή.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Τετάρτη 1/4/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, αμφιθέατρο «Μελίνα Μερκούρη» (Λεωφόρος Στρατού 2)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

της διάλεξης:

Πέμπτη 2/4/2015,

ώρα 19:15-21:00

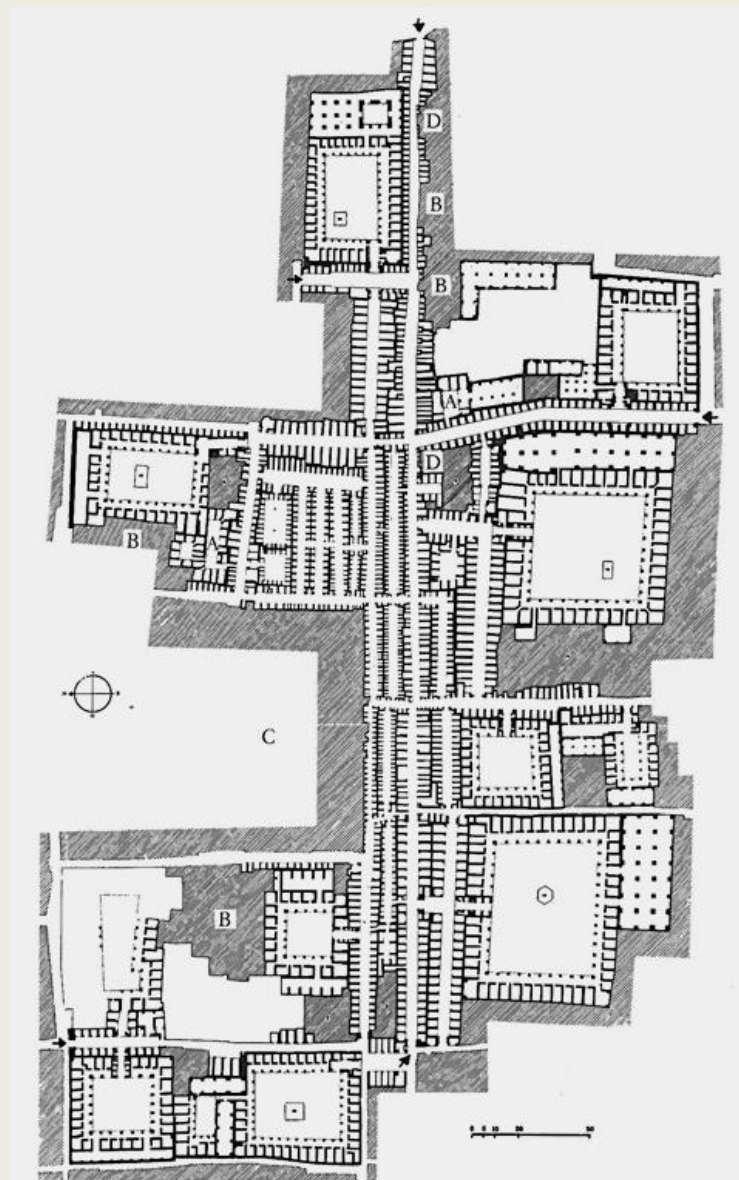
ΧΩΡΟΣ:

Στο Βιβλιοπωλείο

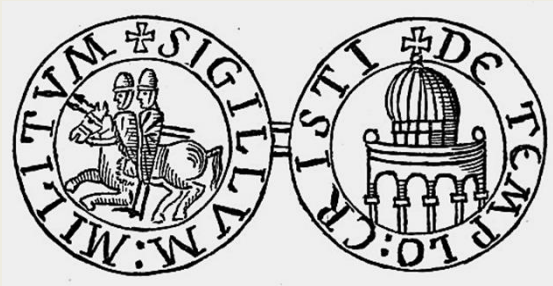
του ΜΙΕΤ

(Τσιμισκή 11)

Χαλέπι, το Σουκ:
η μεγαλύτερη σκεπαστή
αγορά της Ανατολής.

Η Α΄ Σταυροφορία και ο σχηματισμός των λατινικών βασιλείων στη Μέση Ανατολή

Ομιλητής ο Γιάννης Μαυρικός, νομικός

Η πρώτη πανευρωπαϊκή κινητοποίηση για την επιδίωξη ενός ιδανικού σημαίνει, συνάμα, την πρώτη ευρωπαϊκή μπερλιαστική επέκταση με κατάληξη τον σχηματισμό εφήμερων και θνησιγενών βασιλείων. Η αφετηρία μιας αιματηρής ιδεολογικής πορείας που δεν έχει βρει το τέλος της ακόμη...

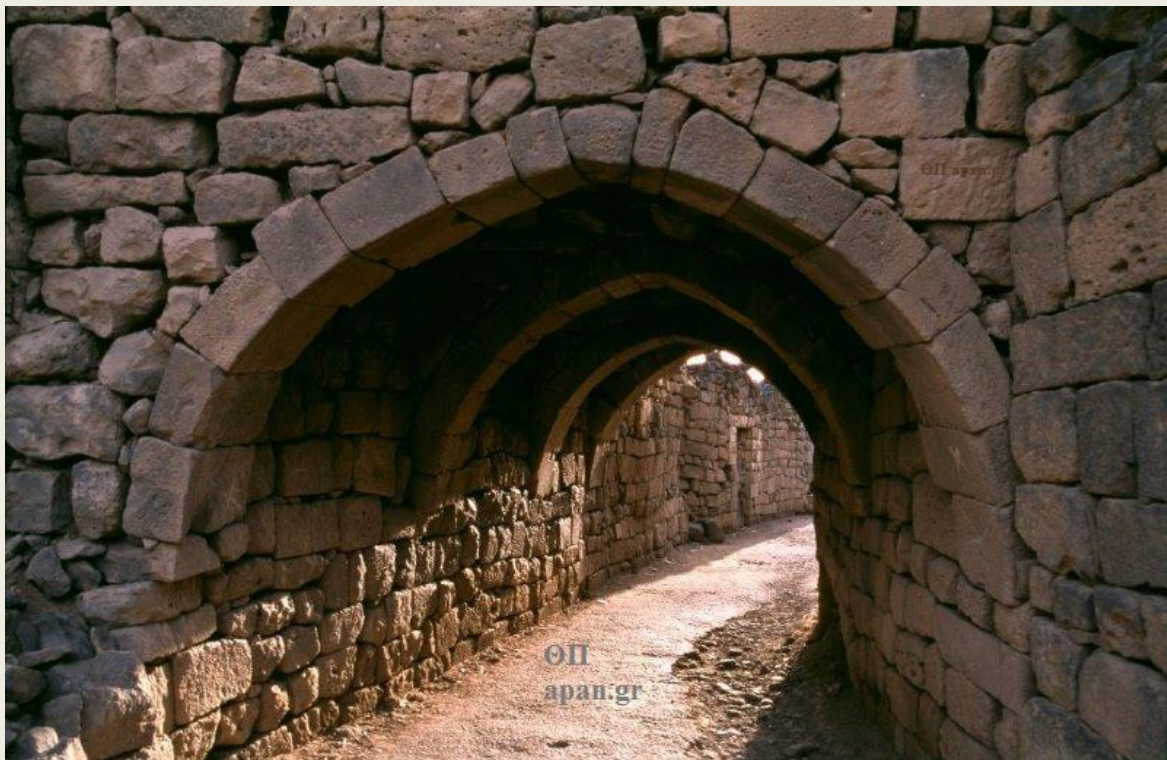
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: Πέμπτη 16/4/2015, ώρα 19:15-21:00

ΧΩΡΟΣ: Στο Βιβλιοπωλείο του ΜΙΕΤ (Τσιμισκή 11)

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της διάλεξης: Κυριακή 19/4/2015, ώρα 16:00-18:00

ΧΩΡΟΣ: Στον χώρο της έκθεσης στη Βίλα Καπαντζή, Βασιλίσσης Όλγας 108

Διάρκεια της Έκθεσης: Σάββατο 7/2 – Κυριακή 19/4

Ημέρες και ώρες λειτουργίας της Έκθεσης:

Τρίτη 9.00 – 16.00

Τετάρτη και Πέμπτη 14.00 – 21.00

Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή 10.00 – 18.00

Δευτέρα και αργίες κλειστά.

Τα τηλέφωνα της Γραμματείας: 2310-295.170 και 295.171

Άλλες εκδηλώσεις που συμπληρώνουν και προεκτείνουν την Έκθεση

Ξεναγήσεις σχολείων και ομάδων (μετά από συνεννόηση με τη Γραμματεία) για ομάδες έως τριάντα άτομα

Για τα σχολεία: το πρωί της Τρίτης, Τετάρτης και Παρασκευής

Για ομάδες: νωρίς το απόγευμα των ημερών που λειτουργεί η Έκθεση (εκτός από τις τρεις Κυριακές που υπάρχει διάλεξη στον χώρο)

Τα κυριακάτικα πρωινά θα υπάρχουν μία ή δύο ξεναγήσεις για όποιον θέλει να ακολουθήσει. Η πρώτη αρχίζει στις 10.45 και η επόμενη στις 11.45 (διάρκεια περίπου μιάμιση ώρα).

Σεμινάριο για εκπαιδευτικούς εν ενεργεία (ως είκοσι άτομα, μετά από δήλωση συμμετοχής). Υπεύθυνη η Μαριάννα Κορομηλά

Το Σάββατο 7/2, ώρα 15.00-17.00 και ξενάγηση 17.00-18.00

Επανάληψη την Τετάρτη 11/2, ώρα 16.00-18.00 και ξενάγηση 18.00-19.00

Επανάληψη την Πέμπτη 5/3, ώρα 16.00-18.00 και ξενάγηση 18.00-19.00

Σε όσους συμμετέχουν θα δοθούν σημειώσεις και εποπτικό υλικό από το Αρχείο του Πανοράματος.

Μαρί (προϊστορικό βασίλειο στον Μέσο Ευφράτη). Λεπτομέρεια από μία τοιχογραφία του 1900-1750 π.Χ. που απεικονίζει τελετή θυσίας. Εδώ: ένας ιερέας οδηγεί ταύρο. Έργο εξαιρετικής τέχνης διατηρεί τα ζωηρά του χρώματα. Αρχαιολογικό Μουσείο, Χαλέπι

Περισσότερα στην ιστοσελίδα μας Πανοράματος (και του Αρχείου, η οποία θα είναι προσβάσιμη για το κοινό από τις 18/2/2105 και θα εμπλουτίζεται συνέχεια):

apan.gr

apan.gr

apan.gr

apan.gr

apan.gr

apan.gr

Το ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ και το
ΑΡΧΕΙΟ της ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑ
παρουσιάζουν μια περιδιάβαση στη Συρία
με φωτογραφίες του Θεόφιλου Προδρόμου

Χαίρε, ω φιλτάτη Συρία!

Πολιτιστικό οδοιπορικό σε
έναν κόσμο οριστικά χαμένο

7 Φεβρουαρίου – 19 Απριλίου 2015 - Έκθεση στη Βίλα Καπαντζή
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΙΕΤ, Βασιλίσσης Όλγας 108, Θεσσαλονίκη

Τρίτη 9.00 -16.00, Τετάρτη και Πέμπτη 14.00 -21.00,
Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή 10.00 -18.00. Δευτέρα κλειστά.

www.miet.gr || || || || || || || www.apan.gr